

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра економіки підприємства та організації підприємницької діяльності
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи

на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
(шифр та найменування спеціальності)
за освітньою програмою професійного спрямування
«Економіка та стратегія розвитку підприємства»
(назва освітньої програми)

на тему: «Стратегічні напрямки розвитку підприємства в сучасних умовах (на прикладі КП «Благоустрій»)»
(назва теми)

Виконавець:

студент факультету економіки та управління
підприємництвом

Лук'янова М. В.

(прізвище, ім'я, по батькові)

_____
/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Орленко О. М.

(прізвище, ім'я, по батькові)

_____
/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми дослідження У сучасну епоху глобалізації та швидкої зміни економічного ландшафту, стратегічний розвиток підприємств став ключовим елементом їх здатності залишатися конкурентоспроможними та досягати сталого зростання. Досягнення цілей для покращення рівня життя, збереження екологічної стабільності та створення міцної інфраструктури є не лише вимогами сучасного ринку, а й національними стратегічними цілями, які зумовлюють акцент на стратегічному розвитку комунального підприємства. Важливим інструментом досягнення цих цілей є обґрунтована стратегія розвитку.

Підприємства мають шанс пристосуватися до змін у соціально–економічному просторі та відкрити нові перспективи, швидко сформулювавши та реалізувавши стратегічні плани розвитку. Встановлюючи точні цілі, розробляючи ефективну тактику управління ресурсами та оптимізуючи бізнес–операції, можна закласти міцну основу для майбутнього зростання.

Крім того, враховуючи передові технології та застосовуючи сучасні підходи до управління, підприємства можуть підтримувати свою конкурентну перевагу, підвищувати продуктивність і сприяти сталому розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню визначення сутності понять «стратегія», «стратегічне управління» та «стратегічний розвиток» присвячені численні праці світових та вітчизняних вчених. Серед яких С. В. Бестужева, Н. О. Ткаленко, В. О. Василенко, І. В. Смолін, Н. В. Касьянова, Г. В. Партин, С. Я. Фаріон, М. Любченко, А. Радченко, О. П. Крайник, І. Семенюк, Г. Іванченко, Я. Веслова, О. В. Ставицький. Ці та інші дослідники займалися дослідженням різних напрямків щодо стратегії розвитку підприємства, проте варто пам'ятати, що сучасні ринкові умови швидкозмінні, і кожний підхід автора потрібно інтегрувати у сучасні умови при використанні на кожному окремому підприємстві.

Метою даної роботи є дослідження стратегічних напрямків розвитку КП «Благоустрій» та надання рекомендацій щодо їх ефективної реалізації.

Для досягнення мети в роботі поставлені наступні головні **завдання**:

- дослідити наукове розуміння сутності та особливостей «стратегічного розвитку підприємства»;
- розглянути види стратегій та їх класифікацію;
- визначити особливості стратегічного розвитку територіальних громад та комунальних підприємств в Україні;
- охарактеризувати діяльність КП «Благоустрій» на території її діяльності;
- проаналізувати фактори впливу на КП «Благоустрій»
- зробити аналіз фінансово–економічного стану підприємства КП "Благоустрій";

- розробити стратегічні напрями розвитку для КП «Благоустрій»;
- обґрунтувати ефективність запропонованої програми стратегічного розвитку.

Об'єктом дослідження є діяльність комунального підприємства "Благоустрій"

Предметом дослідження є стратегічні напрямки розвитку комунального підприємства, що сприятимуть оптимізації, стабілізації та покращенню діяльності комунального підприємства «Благоустрій».

Методологічна база. У дослідженні використані загальнонаукові та спеціальні методи дослідження: абстрагування та порівняння, аналіз та синтез, діаграмний метод, дедуктивний метод, спостереження та порівняння, логічний метод. Результати дослідження оформлені у вигляді таблиць, схем, графіків.

Результати розрахунків проведено за допомогою стандартної комп'ютерної програми Microsoft Office Excel.

Інформаційну базу дослідження складають дані фінансових звітів КП «Благоустрій» Нерубайської сільської ради Одеського району, інформація з періодичних видань, наукових статей, підручників вітчизняних та закордонних фахівців, опитування працівників підприємства та експертів в сфері роботи з відходами.

Практичне значення результатів відображається у наданих рекомендацій щодо шляхів впровадження стратегічних напрямів розвитку, що ефективно вплинуть на діяльність КП «Благоустрій» та збільшать її фінансові результати. При впровадженні запропонованих заходів комунальне підприємство має змогу розширити асортимент послуг та ринок збуту, і за рахунок цього збільшити прибутковість.

Публікації та апробація результатів дослідження. За результатами виконання кваліфікаційної роботи магістра опубліковано 2 статті у збірнику «Науковий студентський вісник» університету, та 1 статтю у збірнку «Socially competent management of corporations in a behavioral economy: Collection of scientific papers European institute of further education, Podhájska».

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку літератури та додатків. В першому розділі дослідження загальні теоретичні положення щодо формування стратегічного розвитку підприємства. У другому розділі проаналізований сучасний стан комунального підприємства «Благоустрій» та місцевості його функціонування. Третій розділ стосується розробки шляхів стратегічного розвитку КП «Благоустрій».

Загальний обсяг роботи становить 89 сторінки. Основний зміст викладено на 86 сторінці. Робота містить 29 таблиць, 11 рисунків та 2 додатків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі *«Теоретичні аспекти управління стратегічним розвитком підприємства»* розглянуто теоретичні аспекти поняття та сутності стратегічного розвитку підприємства, проаналізовано види та класифікації стратегії, надано характеристику особливостям стратегічного розвитку територіальних громад України.

У другому розділі *«Аналіз діяльності КП «Благоустрій»»* охарактеризовано господарську діяльність підприємства КП «Благоустрій», зроблено аналіз факторів впливу на підприємство, проаналізовано стратегічно діяльність КП «Благоустрій»

У третьому розділі *«Розробка стратегічних напрямків розвитку підприємства»* запропоновано заходи щодо стратегічних напрямків розвитку КП «Благоустрій».

ВИСНОВКИ

При вирішенні поставлених в магістерській роботі завдань отримані наступні результати.

1. Вивчення стратегічних шляхів розвитку підприємства – це важливий етап для успішного функціонування підприємства. встановлено, що більшість вітчизняних та зарубіжних вчених мають різні точки зору щодо стратегічного розвитку підприємства, що дало поштовх до узагальнення поняття як «процесу, що виокремлює головні цілі діяльності підприємства, враховує зовнішні фактори впливу та можливості підприємства, з метою успішного довгострокового управління діяльністю підприємства, при цьому своєчасно реагуючи на зміни»

Для успішної реалізації стратегії розвитку необхідно пройти кілька етапів, починаючи від визначення стратегії і завершуючи систематичним моніторингом та коригуванням. Це допомагає забезпечити ефективне пристосування підприємства до змін у бізнес–середовищі.

1. Окремо були розглянуті різновиди стратегій та їх класифікації. На основі аналізу визначено, що серед сучасних підприємств найпоширенішими є стратегії диверсифікації та стратегії низьких цін. Важливо враховувати, що кожне підприємство повинно мати чотири обов'язкові види стратегій для успішної діяльності: корпоративну, ділову, конкурентну та функціональну.

Існують різні критерії, за якими можна класифікувати стратегії, включаючи рівень розробки стратегії, географічну орієнтацію, джерела

фінансування та ступінь інноваційності. Підприємство повно адаптувати кожен вид стратегії під своє підприємство.

2. Розглянуто особливості стратегічного розвитку об'єднаних територіальних громад України. Визначено, що стратегія об'єднаної територіальної громади має узгоджуватися з загальнодержавною стратегією розвитку України. Україна проходить процес децентралізації приймання рішень, що також впливає на функціонування комунальних підприємств та територіальних громад, адже ОТГ може адаптувати стратегію крани відповідно до своїх можливостей та потреб. Обґрунтовано особливості діяльності комунальних підприємств та її відмінностей зі звичайними прибутковими підприємства.

3. Проведено оцінку діяльності КП «Благоустрій» с. Нерубайське, яке відноситься до категорії підприємств у сфері поводження з відходами, в тому числі з ТПВ. Не дивлячись на те, що створений Нерубайською сільською радою, цей самостійний суб'єкт господарювання відповідає за вивіз та утилізацію сміття, стрижку трави, виготовлення лавок та інші послуги, спрямовані на благоустрій села Нерубайське. Підприємство відіграє важливу роль у виконанні Програми розвитку довкілля Нерубайської ОТГ.

4. Стратегічний розвиток КП «Благоустрій» оцінено шляхом вивчення впливу факторів макросередовища. Завдяки комплексному SWOT-аналізу було визначено сильні та слабкі сторони комунального підприємства, а також потенційні загрози та їхній потенційний вплив на підприємство. Оцінка можливостей для КП «Благоустрій» показала високу ймовірність надання нових послуг і продуктів, а також диверсифікації спектру діяльності. Крім того, виявлено, що потенціал підвищення екологічної обізнаності серед місцевої громади має значний вплив на діяльність підприємства.

5. Зроблений стратегічний аналіз фінансових-економічних результатів діяльності КП «Благоустрій». Незважаючи на зниження фінансової стійкості населення, заборгованість підприємства зменшилася за рахунок оперативності оплати споживачів. Аналіз рівня стратегічного розвитку підприємства за допомогою експертів у галузі дало нам змогу визначити необхідність проведення маркетингових заходів та покращення інноваційної складової

6. Розглянуто ситуації в Україні щодо поводження з відходами. Проаналізовано ОТГ характеризується наявністю несанкціонованих сміттєзвалищ, оскільки деякі домогосподарства не мають бажання сплачувати за вивезення відходів, та надають перевагу викидати відходи на стихійних полігонах. Визначено, що освітня програма стане поштовхом для покращення ситуації. Особливу увагу пропонується приділити навчанню

молоді у школах, оскільки вони більш відкриті до змін. У разі впровадження програми роботи з населенням необхідно розробити рекламні брошури, листівки тощо. Таким чином комунальне підприємство «Благоустрій» зможе отримати додатковий прибуток у розмірі 7,87 тис. грн. за рік.

7. Україна намагається інтегруватися з європейськими країнами, одним із етапів є впровадження європейських ідей поводження з ресурсоцінними відходами, а саме їх переробки. Ситуація в Україні вкрай важка, адже навіть якщо говорити про утилізацію відходів, то відсоток утилізації дуже низький, а більшість відходів осідає на полігонах. Визначено, що деякі європейські країни переробляють майже 100% відходів, що свідчить про реальність виправлення ситуації в Україні. Оцінка ситуації показала доцільність початку сортування та продажу ресурсоцінних відходів комунальним підприємством «Благоустрій» за допомогою використання сміттесортувальної лінії, та подальшого пресування, що дасть змогу зберігати сировину у більшій кількості. Також впливає необхідність виробництва сміттєвих баків КП «Благоустрій». Порівняння понесених витрат та виручки дає змогу стверджувати, що інвестиційний проект нових послуг є економічно вигідним. Його реалізація дасть змогу КП «Благоустрій» отримати виручку у розмірі 4231,25 тис. грн.

АНОТАЦІЯ

Лук'янова М. В. «Стратегічні напрямки розвитку підприємства в сучасних умовах (на прикладі КП «Благоустрій»)»

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістру зі спеціальності «076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»»

(шифр та назва спеціальності)

за освітньою програмою «Економіка та стратегія розвитку підприємства». – Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2023.

(назва освітньої програми)

У роботі розглянуто теоретичні аспекти поняття стратегії розвитку підприємства. Описано та класифіковано види стратегій. Визначено особливості стратегічного розвитку територіальних громад України та комунальних підприємств у них.

Охарактеризовано діяльність КП «Благоустрій» та місцевість його діяльності. Проаналізовано факторів впливу на діяльність КП «Благоустрій». Зроблено стратегічний аналіз діяльності КП «Благоустрій».

Запропоновано напрями подальшого стратегічного розвитку КП «Благоустрій». Обґрунтовано економічну ефективність комплексу запропонованих заходів.

Ключові слова: стратегія, стратегічний розвиток, економічний розвиток, фактори, напрямки розвитку.

ANNOTATION

Lukianova M. «Strategic directions of enterprise development in modern conditions (on the example of CE «Blagoustrii»)»

Qualifying work on obtaining a bachelor's degree in the specialty «076
«Entrepreneurship, trade and exchange activities»»

(code and name of the specialty)

for the educational program «Economics and Strategy of Enterprise» – Odesa National Economics University – Odesa, 2023.

(title of the educational program)

The theoretical aspects of the concept of enterprise development strategy are considered in the work. Types of strategies are described and classified. The peculiarities of strategic development of territorial communities of Ukraine and communal enterprises in them are determined.

The activity of KP "Blagoustrii" and the area of its activity are characterized. Factors influencing the activity of KP "Blagoustrii" were analyzed. A strategic analysis of the activities of KP "Blagoustrii" was made.

The directions of further strategic development of CE «Blagoustrii» are proposed. The economic efficiency of the complex of proposed measures is substantiated.

Keywords: strategy, strategic development economic development, factors, directions of development.